

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt Primvm. Aduentus Caesaris Oenipontem. Commendonus ad eum missus à Legatis. Articuli de Matrimonio Theologis minoribus traditi. Altercatio inter ipsos, coorta ex titulo Nationum, aegrè ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

Lancianensi prolata, & hinc excitata postulatio in Procuratoribus Ecclesiasticorum de ipsorum iure ad ferendum in Concilio suffragium, Legatis in ancipiti ob eam pendentibus. Moroni reditus. Nova prorogatio concurs ad 15. Iunij. 1563.

CAPVT PRIMVM.

Auentus Cæsaris Oenipontem. Commendonus ad eum missus à Legatis. Articuli de Matrimonio Theologis minoribus traditi. Altercatio inter ipsos, coorta ex titulo Nationum, agrè composita. Noua Gallorum postulata Legatis exhibita.

POSTQVAM Cæsar Augustana Comititia feliciter perfoluit, certus iam Cæsarei diadematis filio imponendi, Oenipontem se contulit, centum passuum millibus distans Tridento; vnde licebat ipsi Synodo assistere quantum satis erat, vt de illius rebus edoceret, ac tempore mandata mitteret, absque incommodo adeundi discriminis ob solemniorē præsentiam maiestatis. Quinque Ecclesiarum Antistes, vbi primùm rescituit Cæsarem accedere, nimirum 26. Ianuarij^a, Tridento profectus est Oenipontem, quod reliquos omnes in ipso edocendo præuerteret. Præuidebatur Lotharingus quoque siue sponte suâ, siue Reginae mandato illum inuisurus^b, tum ad obsequium, tum ad negotium. Quamobrem Legati pariter statuerunt hominem mittere, qui per eam speciem reuerentiæ, tanto Principi persoluendæ, ipsorum causam re ipsâ sustineret. Et quoniam Olij Cardinalis accessus, à Mantuano sicuti narratum est designatus, iter fuisset maioris lentiorisq̃ nauigij, decreuerunt celeriore cymbulam interim mittere; animumq̃ ad Commendonium conuerterunt, qui Venetijs morabatur^c, vir cordatus & officiosus, iam notus & acceptus Cæsari, & experientissimus Germaniæ. Quare illum, Româ comprobante^d reuocatum, eò proficisci iusserunt, vt vnâ cum Delfino Nuntio niteretur à mente Cæsaris arcere sinistras opiniones, quas alij studerent in illum inducere. Erat siquidem Ferdinandus ex eo^e hominum genere, qui candidissimi in se ipsis, tantumdem candoris in alijs arbitrantur: hinc interdum quia nimium credebat probitatis, nimium credebat improbitatis, dum veracem existimans quemcumque loquentem audiebat:

^a Litteræ Fufar. xij ad Moronum, 28. Ian. & scriptum Vicecomitis ad Borrom. 3. Febr. 1563.
^b Extat in mandatis Mantuani Vicecomiti datis, & in litteris Legatorum ad Borrom. 2. Febr. 1563.
^c Vita Commendoni à Gratiano Episc. Amelien. scripta.
^d Litteræ Legatorum ad Borrom. 19. Ian. & duæ 28. & altera 2. Febr. 1563.
^e Vita prædicta.

Historia
Concilij Tridentini
Lib. III.

1563.

diebat; facile existimabat improbum, quemcumque apud se vituperatum accipiebat.

f Extant in
ter scripturas
Burgensiorū.

Data Commendano documenta, in duplici cardine ^{et} verteabantur. Prior erat, ut ea purgaret apud Cæsarem, de quibus eius Oratores conquerebantur, hoc est, nondum à Legatis fuisse proposita Cæsarei voluminis postulata; quod sanè præstaret, reuocans in memoriam Cæsari, à Legatis huiusce rei causas fuisse Cæsari significatas, & ab ipso comprobatas, grates illis agere haud dedignato. In his, & in Regis Galliarum postularis, quæ ex parte concordabant, simulque cum Cæsareis inculcabantur ab Oratoribus utriusque Principis, duo rerum capita contineri. Alias ad Pontificem, Aulamque Romanam spectantes; has verò satius duceret Cæsar repone in iudicio Pontificis, qui in rebus sibi ob oculos obuersantibus discernebat quid fieri posset & oporteret, longè melius quàm longinqui; nec opus negligebat, ut qui sua tribunalia iam reformarat, solerti que curâ incumbere ad opus indies melius perficiendum. Atqui si quidquid corruptum erat non curabatur, animo recolendum esse id quod magis quàm reliquis innotescit Principibus, qui ægritudinum civilium medici sunt, quibusdam morbis nonnumquam ex humano vitio remedium admoueri non posse nisi morbo nocentius. Quod si adhuc videretur Cæsari peculiaris quidpiam hac in re sciendum, id ab ipso Pontifice peteret, à quo ipsi, quantum ferret honestas, satisfaceret, Legatos verò suam quoque deprecationem atque operam in eo polliceri. Sin autem super his negotijs ad Synodum confugisset, Pontificem, ad tuendam dignitatem suam, ab hæresi eâ tempestate adeò oppugnatam, id prohibiturum fuisse, & Legatos neruis omnibus obstituros, neque Synodum proximum prosperumque exitum habituram, prout supra reliquos à Cæsare curandum erat, utpote Primogenito & Aduocato Ecclesiæ: Diocesibus verò, diu Præsulibus orbatis, in magno cladum periculo relictum iri. Alterum postulatorum genus in rebus verari magis seiunctis à proxima ratione Pontificis: & ex his haud destituros Præsides eas proponere, quas facile honesteque impetrandas censerent. Tamen super his quoque iniungebatur Commendano, ut in colloquijs familiaribus prudenti quâdam ratione aliquid mussitaret de perturbationibus, quas illarum complures essent alaturæ. Sed quoniam eiusmodi animaduersiones, quasi profectæ à consiliarijs suspectis, & auersis à disciplinæ correctione, parum fortasse fidei, parumque audientiarum essent habituræ, eas parè & opportunè proferret, & per speciem casu potius illas iactantis, quàm

seminantis, quò postea per seipsas, puraque earum veritatis vi, ra-
dices agerent in animis Germanorum.

1563.

Secundus documentorum cardo erat, vt Cæsarem edoceret no-
uas difficultates, à Gallis excitas, de doctrina, quò ipse dignare-
tur opem ferre ad eas amouendas in publicæ concordie gratiam,
posita æquitate causæ pro Sede Apostolica.

Non tamen huiusmodi studia, quamuis festinata & multi-
plicata, effecerunt vt Legatis daretur locus respirandi ex per-
petuis aggressionibus, quas nomine Principum sustinebant. Po-
stridie quam prorogatio habita est ^g, illis institerunt Oratores
Gallia, vt omnes triginta quatuor articulos nullâ iniectâ morâ
proponerent, sicuti Legatos aiebant pollicitos esse se facturos
post illum diem; aut sinerent ab ipsis Oratoribus eos pro-
poni, quò alterutro ex his modis palam fieret, rationem ali-
quam haberi Christianissimi Regis. Legati nolentes ea proponere
ante Gualterij reditum, ad id Romam missi, aut hanc causam Ora-
toribus patefacere, è cubiculo illos dimisere tantisper dum inter
se consulerent de responso; quod huiusmodi fuit. Ad primum;
Fuisse quidem se pollicitos, expendendos proponere Concilio, post
illum diem quo Sessionem habendam putarant, Ordinis ac Ma-
trimonij abusus, ad quos pertinere censebantur multa ex ipsorum
postulatis. Ad alterum: Facultatem proponendi ad solos Præsides
ex iure spectare; qui tamen numquam recusassent id præstare
in rebus, quæ non solum ab Oratoribus, sed à quouis Patrum ip-
sis proponerentur, vbi honestas agnoscerent. Verùm vrgentibus
Oratoribus, & affirmantibus, habere se in regijs mandatis, vt ea
postulata omnino proponerentur, Legati triduum petiere, quò
certius responsum redderent: atque interim Lotharigo significa-
runt, cum ipsi concorditer cum illo ea postulata Romam misissent,
& postea etiam Gualterium, alia insuper Lotharigo comperta
deterentem, par esse, vt eius reditum præstolarentur. Et opera
Cardinalis profuit, vt aliquas in eo inducias impetrarent.

^g Litteræ Le-
gatorum ad
Borromæum
7. Febr. 1563

Nondum hac sollicitudine liberi, ab altera sunt deprehensi ^h.
Octo articulos hi Theologis discutiendos dederant de Matrимо-
nio: & pro inducta paulò antè consuetudine, ad minuendum tem-
poris dispendium ex frequentia disputationum, ipsi Theologi se
quatuor in classes diuiserant, quarum singulæ de articulis sibi tra-
ditis disceptarent. Diuisio cum Lotharigo confecta fuerat, primo
ad dicendum loco in singulis classibus tributo Pontificijs, secun-
do Sorbonicis, tamquam obtinentibus prærogatiuam gradus su-
pra

^h Litteræ me-
moratæ Le-
gatorum. Acta
arcis Elie
4 Febr. Pa-
leotti, & Sal-
mâticensis, &
duæ litteræ
Fuscararij ad
Moronum 8.
& 12. Febr.
1563.

Pars III.

Y y

pra

Historia
Concilij Trid.
lib. III.

vociferati sunt¹. & quemadmodum minorum mos est, de minoribus admodum laborare, siue ad ostentandum erga Principes studium, siue pœnæ metu, siue intelligentiæ imbecillitate, in minas prorupere, id si fieret, Regem armis vlturum, subtractâ Sedi Apostolicæ obedientiâ, quin ipsam in Hispaniam translaturum. His grauitèr responsum^m. Huiusmodi verba ministrorum, non autem opus Præsidum, Regem Catholicum offensura, qui tam pio erat animo ex imitatione parentis maiorumque suorum, gloria præfulgentium, vt numquam destitutus esset ab amore atque obsequio in Romanam Sedem. Quod si ab illius obedientia se non subduxerat, cum ab ipsa bello petebatur, multò minus verendum esse, ne tunc se subduceret, cum eadem Sedes tamquam patronum ac defensorem illum habebat, exercebatque cum ipso summam benevolentiam & honorem:

§ Ea contentio, quæ die nono adhuc manè feruebat, Legatos impulit, vt curarent^p integrum tempus illius cœtus à Salmerone infumendum, quò vnus diei spatium ad rem componendam lucrarentur. Ac demum oportuit, vt duo illi Hispani ministri satius haberent ipsorum pace rem peragi. Petiere tamen, & obtinuerent^o, vt publicis scribæ tabulis Legati declararent, priorem dicendi locum tribui solùm ex lauræ antiquitate, non item ex alio nomine. Et natio acquieuit^p. Arduum sanè opus in potentia tam sublimi, & in suspitione tam anxia.

C A P V T II.

Priores Theologorum congressus. Patrum generalis conuentus.

Gallici Regis epistola ibi reddita. Ferrerij oratio,

& Synodi responsio.

¹ **M**Anè die nono, sicuti dictum est^a, primum cœtum habuerunt Theologi de articulis Matrimonij, quos acceperant, sed res, quæ in hoc & subsequētis conuentibus dicta sunt, à me plerumque prætermittentur, aut in aliud tempus reponentur; quando non successit postea, vt super eo argumento quidquam in proxima Sessione sanciretur. Solùm notauerim, Salmeronem, qui vnicus eo manè verba fecit, postquam ostenderrat^b, Matrimonium esse Sacramentum, idque etiam de clandestino comprobari, & ad efficaciam Matrimonij opus non esse parentum consensu; adieciſſe, posse ab Ecclesia huiusmodi consensum necessarium reddi, cum penes illam esset, quemadmodum

Y y 2

antea

1563.
Litteræ Legatorum ad Borromæum 11. Feb. 1563

^m Id habetur in litteris Legatorum modo citatis, tum in epistola Scripandi ad Amulium, signata 13. in volumine Gallico iam dicto.

ⁿ Litteræ Fufearrij ad Moronum 11. Feb. 1563

^o Litteræ Vicecomitis ad Borromæum 11. Feb. 1563
^p Acta Salamanticensis.

^a Acta Arcis Ælis 9. Feb. 1563.

^b Eius sermo est in Actis Arcis Ælis, & in Diario 9. Febr. & in epistola Vicecomitis ad Borromæum 11. Feb. 1563

Historia
Concilij Tridentini
Lib. III.